

דף קה.

עין משפט ב.

ח"מ סימן שפז פעיף ג

ג. ד. החזיר לו כל הגזילה או שמחל לו עליה חוץ מפחות משה פרוטה, אינו צריך להוליך אחריו, אלא יבא הנגזל ויטול השאר ט, ואע"פ שהגזילה עצמה קיימת אין חוששין שמא תתייקר ונמצא שוב דהנשאר שוה פרוטה.

עין משפט ג.

ח"מ סימן שפ פעיף ג

ג. ה. גזל ג' חבילות שוות שלשה פרוטות והזלו והרי שלושתן שוות ב' פרוטות, והחזיר לו ב' חבילות הרי הוא חייב להחזיר לו גם השלישית כ, הואיל ובתחילת הגזילה היתה שוה פרוטה.

עין משפט ד.ה.

ח"מ סימן שפ פעיף ד

ד. ו. גזל שתיים שוות פרוטה והחזיר אחת, אע"פ שלא נשאר בידו פרוטה

ט. ואף שהוא פחות משה פרוטה, בתורת השבה הוא, כך הוא לשון הרמב"ם כיון שמתחילה גזל יותר משה פרוטה ולא החזיר כולו, אלא שאינו מחוייב להוציא עליה הוצאה, ועוד דגם פחות משה פרוטה איסור גזל יש בו כמ"ש בסי' שנ"ט, אלא שאין בי"ד נזקקין לפחות משה פרוטה להוציאו מידו. סמ"ע ס"ק ז'.

י. ואם נתייקרה כתב הטור בשם ר"י דא"צ ללכת אחריו להחזירו, כיון שפעם אחת לא היתה בו שוה פרוטה, אבל להרמ"ה בכה"ג שנתייקר צריך ללכת אחריו ולהחזירו. סמ"ע ס"ק ח'.

כ. אע"פ שבשלישית אין בה שוה פרוטה ואין השבה בפחות משה פרוטה, מ"מ חייב כאן להשיב השלישית הואיל ובתחילת הגזילה היתה שוה פרוטה.

וכ"ש אם גזל שוה פרוטה והזלה דצריך להשיב אותה או דמיה שוה פרוטה כמו שהיתה בתחילה, אלא לרבותא נקט ג' אגודות, דאע"ג שקיים מצוות השבת אבידה בב' האגודות שהחזיר, אפ"ה צריך להחזיר השלישית. וכ"ש אם גזל ב' אגודות שוות ב' פרוטות והזלו ועמדו שתיהן על פרוטה אחת והחזיר לו אחת שצריך להחזיר לו גם השניה שהרי לא קיים עדיין מצוות השבת אבידה בפרוטה. סמ"ע ס"ק ח'.

ובפעמוני זהב כתב דיש ללמוד מסעיף זה דאם החזירם בשלשתן הוי חזרה הגם שמיעקרא היו שווים שלשה ועכשיו הזלו הוי חזרה, כמו בגזל חמץ שאומר לו הרי שלך לפניך. והגם שיש תקנת הקדמונים דהגזול מחבירו מטבע או בגד והזול משלם ביוקר כשעת הגזילה זה דוקא כשכבר הוציא המטבע, או שהבגד אבד וכמ"ש בסעיף ה', אבל אם הוא בעין אומר לו הרי שלך לפניך. ועיין בהרא"ש בפ' הגזול דף צ"ח.

ואין כאן גזילה^ל, מ"מ האחת שהשיב לא קיים בה עדיין מצוות ההשבה כי אין בה פרוטה, וע"כ מכין^מ אותו עד שתצא נפשו או שיקיים מצוות ההשבה ע"י שמחזיר גם השניה.

דף קה:

ח"מ סימן רצד סעיף א

עין משפט ט.

א. המפקיד שתבע פקדונו וכפר בו הנפקד^ב הרי הוא מיד נעשה עליו גזלן^ו ומתחייב באונסין ופסול לעדות ולשבועה.
בד"א שבשעה שכפר בו יש עדים שהיה ברשותו, אבל אם אין עדים, שמא אבד הפקדון ממנו ואומר אכפור בו ואדחנו עד שאמצאנו ואחזיר לו אותו.

ח"מ סימן צב סעיף ב

עין משפט י.

ב. איזהו חשוד^ע, הנשבע לשקר אחד שבועת העדות^פ או שבועת הפקדון^צ או שבועת שוא וביטוי, ואפי' עבר על הרם שהחרימו

ל. שם בב"ק ק"ה ע"א בעיא דרבא שם והדר פשטא.

מ. כ"כ הטור בשם הרמ"ה. וכך פירש בסמ"ע ס"ק ט' דברי מר"ן השו"ע.

נ. היינו שאמר להד"ם, ואינו יכול לטעון שכוונתו היתה להד"ם שבא לידו בתורת פקדון אלא בתורת מכר, שהיה לו לפרש. סמ"ע ס"ק א'.

ס. מב"מ ה' ע"ב. ונעשה גזלן מיד היינו אפי' קודם שנשבע על כפירתו, ובכופר על הלואה אינו נעשה גזלן כמבואר בריש סי' ע"ה, אבל אין נפ"מ בזה שהרי נתחייב באונסין. סמ"ע ס"ק ב'.

ע. שבועות מ"ה ע"א במשנה. ועיין בסי' ל"ד סעיף ה'.

פ. פירוש שהשביעוהו בי"ד אם יודע עדות לחבירו שיעיד, ואמר ע"פ השבועה שאינו יודע, ואח"כ נודע שהיה במעמד הדבר, ומדובר בנעשה הענין בזמן קרוב שבודאי לא שכח, שאל"כ לא היה נפסל בזה דאולי שכח, סמ"ע ס"ק ב' וכ"כ הר"ן, אבל הרשב"א ס"ל דבכל ענין אינו יכול לומר שכחתי. כ"כ הש"ך בס"ק ב' והעיר דדברי הסמ"ע סותרים עצמם מסי' ל"ד סעיף ה' ברמ"א. ועיין בסי' פ"א סעיף כ"ח ובסי' פ"ב ס"ק ל"א בבאר היטב במה שכתב.

צ. פירוש שנשבע שלא הפקיד אצלו ונתברר שהפקידו, ואם היו עדים שהיה בידו הפקדון בשעה שכפר נפסל מיד אפי' בלא שבועה, כמבואר בסעיף ד' וכאן מיירי שאין עדים שהיה בידו בעת שכפר, סמ"ע ס"ק ג'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הקהל.

וי"א דדוקא בשבועה דלשעבר **ק** כגון אכלתי ולא אכלתי, שבשעה שיצאה שבועה מפיו יצאה לשקר, אבל בשבועה דלהבא כגון שלא אוכל ועבר ואכל, אינו נעשה בזה חשוד על השבועה.

עין משפט כ.ל.מ. **ח"מ סימן צב סעיף ד**

ד . התובע לחבירו מלוה וכפר, אע"פ שמביא עדים להכחישו אינו חשוד כל זמן שלא נשבע **ו**. אבל הכופר בפקדון הוי חשוד אע"פ שלא נשבע והוא שראוהו בידו **ש** בשעה שכפר.

הגה: הרוצה לשלם הפקדון אע"ג שעובר על לא תחמוד **ת** אינו נפסל.

ק. טור בשם רש"י ד"ה שבועת ע"ש, ולסברא זו כ"ש בעבר על החרם דאינו נפסל דחרם הקהל בדרך כלל על להבא אבל עבר על חרם הקהל דלשעבר נפסל, כ"כ באו"ת ס"ק ה'.

ר. מימרא דרב אידי בר אבין אמר רב חסדא במציעא ה' ע"ב.

וכתב הסמ"ע בס"ק י"ב דהכלל בזה הוא, דכל זמן שנוכל לתרץ הדבר לא מחזיקין האדם בחשוד משום הכי במלוה דלהוצאה ניתנה, אף שעבר הזמן, מ"מ אנו אומרים משתמט הוא עד שיזדמן לו כסף להחזיר, ובפקדון אע"ג שלא להוצאה ניתן אפ"ה כשלא ראו העדים בידו בשעה שתבעו אנו תולים שמא לא ידע היכן הניחו או שנתגלגל ממקומו, ויראה שישביענו שבועת השומרים שהיא דאורייתא, ע"כ אומר לא הפקדתני שאז פטור משבועת התורה וחייב רק היסת עד שימצאנו ויחזירנו לידו, וגם אם אינו כופר אלא שאומר שתופסו בשביל מלוה שיש לו בידו, שומעין לו עד כדי דמיו, אם אין עדים שבא לידו בתורת פקדון או שלא ראוהו עתה בידו.

ש. בתשובת הרא"ש הביאה הד"מ מובא בראובן שנתן ביד שמעון מעות לעסוק בהם לטובת ראובן, ולאחר זמן כפר שמעון ואמר להד"ם ונודע הדבר שנתן לו, שאז אין הטעם של משתמט, דלמה לו לכפור הא הו"ל למימר הוצאתי המעות בעיסקא לטובתך, נעשה בזה חשוד אפי' שאין עדים שראו אותו בידו בשעת התביעה והד"מ כתב דדבריו צ"ע, והסמ"ע בס"ק י"ד דדבריו פשוטים בטעמן. ועיין בפעמוני זהב שחזק דברי הסמ"ע.

ת. דלא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו. סמ"ע ס"ק ט"ו.